

Puun tarjonta yksityismetsistä –selvitys 15.4.2016

Risto Päivinen

Päivi Mäki

Jouko Lehtoviita

Puun riittävyys ja tutkimustarpeet

Risto Päivinen, Tapio

HELSINGIN SANOMAT SUNNUNTAINA 10.4.2016

SUNNUNTAI

Tutkimustulos: tutkimus on tuloksetonta

Suomen Akatemian satojen miljoonien rahoitusta ohjataan tehottomille hankkeille, professorit sanovat.

kön rahanjakoa. Se on yksi Akatemian neljästä toimikunnasta.

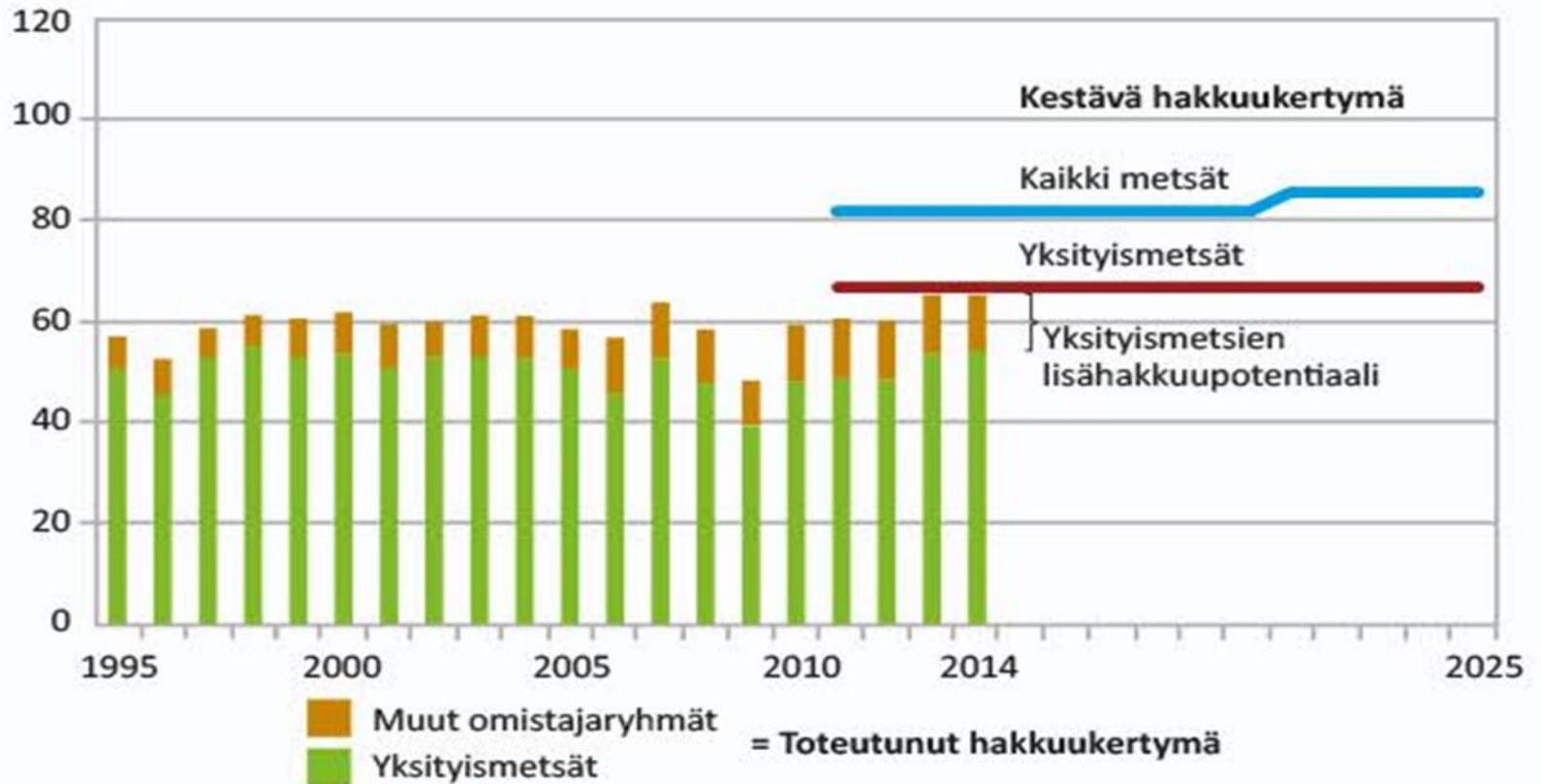
"Usein ollaan kiinnostuneita vain raha-

seen sekä Akatemian avoimuuden ja itse- arvioinnin puutteeseen. Palataan näihin myöhemmin.

man enem on kirjattu

Duoksen

Hakkuukertymä ja kestävä hakkuukertymän arvio omistajaryhmittäin

(Luke, MetINFO)

Kysyntä-tarjontamallit (Luke, Pöyry) :
Puuta riittää lisääntyväänkiin kysyntään, jos
hakkuumahdollisuudet saadaan täysimääräiseen
käyttöön

Yksityismetsien 'lisähakkuupotentiaaliin' sisältyy
epävarmuustekijöitä:

- laskelmien alueellinen ulottuvuus
- metsänomistajien tavoitteiden muuttuminen
- korjuun rajoitteet
- puutavaralajit
- ilmastonmuutos -> tuhoriskit
- metsien hiilivaraston kasvattamistarpeet
- monimuotoisuuden vaaliminen

Oikein suunnattu tutkimus vähentää epävarmuutta !
Foorumissa tarkasteltu tehtyjä tutkimuksia ja nostettu esiin 3 tutkimusteemaa puun tarjonnan näkökulmasta

1. Metsänomistajaprofiilien muutosten seuranta

- ikääntyviä ja uusia metsänomistajia
- tavoitteet vaikuttavat puumyyntikäyttäytymiseen
- profiloituja omaisuudenhoitopalveluita tarvitaan lisää

2. Metsätalouden kannattavuuden parantaminen

- tavoitellaan yrittäjämuotoista metsätaloutta
- tilakohtainen kannattavuus
- tukien vaikutus kannattavuuteen
- kansainvälinen kannattavuusvertailu

3. Puuntuotannon lisäämisen mahdollisuudet ja keinot

- maapallon resurssit niukkenevät -> biomassalle kysyntää
- metsänhoidon ja politiikan keinot puuston kasvun lisäämiseksi

Metsän muut tuotteet:

- hiilitaseen laskentamallit
- monimuotoisuuden ja puuntuotannon yhteensovittaminen

Tutkimusaineiston kokoaminen

Päivi Mäki, Forcomm

Noin 50 tutkimusta ja selvitystä, joissa käsiteltiin yksityismetsien puun tarjontaan vaikuttavia tekijöitä, pääosin 2000-luvulta

Aineistoon sisältyi:

- ekonometrisia puuntarjontamalleja, jotka kuvaavat keskimääräisen metsänomistajan käyttäytymistä
- kyselytutkimuksia, jotka kartoittavat tiettyjen tekijöiden vaikutusta metsänomistajan puuntarjontaan
- selvityksiä, tutkimussynteesejä ja työryhmäraportteja

TUTKIMUSTIEDON SYNTEESI:

**MITKÄ TEKIJÄT VAIKUTTAVAT PUUN
TARJONTAAN?**

1. Puun hinta

- Puun kantohinta vaikuttaa merkittävästi puunmyyntipäätökseen.
- Voimistuvat hintaodotukset vähentävät puun tarjontaa.
- Puun hintakehitys on yleisesti käytetty kannattavuuden mittari.

2. Puuston määrä, tilakoko ja leimikon koko

- Puuvarannon määrä lisää puun tarjontaa.
- Tilakoon vaikutus vähäinen.
- Kiinteistörakenteen pirstoutuminen vähentää puun tarjontaa.
- Metsätilusvaihdolla on merkitystä paikallisesti.
- Yhteismetsä (vakiintunut, hoitokuntavetoinen) on aktiivinen toimija, joka tarjoaa puuta markkinoille tasaisesti.

3. Metsänomistajan profiili

- Monitavoitteiset myyvät enemmän.
- Nuoret metsänomistajat myyvät enemmän kuin iäkkäämmät.
- Maatalousyrittäjät ovat muita ammattiryhmiä aktiivisempia puukaupassa.
- Epätietoisten ryhmä ei välitä eikä osaa.
- Perikunnat myyvät puuta vähemmän kuin muut yksityismetsät.

4. Informaatio ja ympäristötekijät

- Metsänomistajat haluavat saada neuvontaa metsäasioiden hoitoon.
  - Henkilökohtaista neuvontaa, yksilöllisiä ratkaisuja ja aktiivista yhteydenpitoa.
- Metsäammattilaisiin luotetaan metsien hoidossa.
- Metsäsuunnitelma lisää puun myyntiä.

5. Metsänomistajakunnan rakenteen muutos

- Metsänomistajakunnan keski-ikä kasvaa
- Tilojen lkm kasvanut, keskikoko pienentynyt
- Naisten, eläkeläisten, palkansaajien osuus kasvanut
- Yhä useampi metsänomistaja asuu tilan ulkopuolella

YHÄ USEAMMIN UUSI OMISTAJA ON ETÄMETSÄNOMISTAJA JA TOTTUNUT KÄYTTÄMÄÄN PALVELUJA.

Keskeiset tulokset ja johtopäätökset

Jouko Lehtoviita, Tapio

METSÄPOLITIIKKAFOORUMI TUO TUTKIMUSTIEDON NOPEASTI JA TEHOKKAASTI PÄÄTÖKSENTEKIJÖIDEN KÄYTTÖÖN

KK 0-1	KK 1-2	KK 2-3	KK 3-4	KK 4-5	KK 4-5
Metsäpoliittisesti ajankohtaisen teeman valinta	Tutkimusaineiston kokoaminen	Paneeli I: Synteesi tutkimuksesta	Paneeli II: Alustavat suositukset tutkijoiden ja käytännön toimijoiden yhteistyönä	Paneelien tulosten jalostaminen ja tiivistäminen	Raportti: Poliitiikan keinot ja tutkimusteemat

Politiikkafoorumin suositukset puun tarjonnan lisäämiseksi

Toimenpiteitä priorisoitu seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- a) tutkimusnäyttö asian vaikutuksesta puun tarjontaan
- b) toimenpiteen laaja hyväksyttävyyys toimijoiden kesken
- c) keinon käytännön toteutettavuus

Puun kysynnällä ja hinnalla on selvä vaikutus metsänomistajien puunmyyntipäätöksiin.

Foorumin näkemyksen mukaan puun tarjonnan lisäämiseen yksityismetsistä voidaan vaikuttaa seuraavien teemojen kautta:

- Metsänomistajuuden kehittäminen
- Metsänomistajien tietoisuuden lisääminen oman metsän mahdollisuuksista
- Metsätilojen ja leimikoiden koko ja rakenne
- Metsätalouden kannusteet

1. Metsänomistajuuden kehittäminen

Keinot:

- Sukupolvenvaihdosten helpottaminen
- Perikuntien metsänomistuksen kehittäminen muodoltaan päätöksentekoa yksinkertaistavaksi
- Metsätilojen myynnin aktivointi

2. Metsänomistajien tietoisuuden lisääminen oman metsän mahdollisuuksista

Keinot:

- Lisätään metsänomistajille suunnattua metsätalouden harjoittamisen talous- ja kannattavuusneuvontaa
- Edistetään erilaisille metsänomistajaryhmille räätälöityjen metsäomaisuuden hoitopalvelujen tuottamista.
- Tehostetaan julkisin varoin kerättyjen metsävaratietojen hyödyntämistä.

3. Metsätilojen ja leimikoiden koko ja rakenne

Keinot:

- **Tilakoon suurentaminen**

- Tilusjärjestelyt ja tilustenvaihtomekanismit (maanvaihtopankkien kehittäminen)
- Yhteismetsät ja niihin liittyvien kannustimien säilyttäminen

- **Leimikoiden koon suurentaminen**

- Informaatiojärjestelmät metsänomistajien ja erityisesti puun myyjien yhteen saattamiseksi
- Leimikoiden suurentaminen leimikonsuunnittelussa (yhteys metsänhoidon suosituksiin ja suunnittelun tekniset keinot)

4. Metsätalouden tuet ja kannattavuus

Keinot:

- Selvitetään vaihtoehdot metsäverojärjestelmän uudistamiseksi tavoitteena tukea aktiivisen metsätalouden harjoittamista, puun markkinoille tuloa ja metsänomistajarakenteen kehittymistä
- Selvitetään metsiin kohdistuvien investointien kannustimia sekä verotuksen että tukien kautta. Esimerkkinä verotukseen sisältyvien varausten lisääminen (kuten tulojen jaksotus) tai kasvattaminen (menovaraus).

PÄÄTELMÄT

- Tavoitteena on kotimaisen puun käytön lisääminen 15 miljoonalla kuutiometrillä vuodessa.
- Lyhyellä ajanjaksolla puuvarat riittävät suunnitteilla olevaan lisäkäyttöön, mutta puuntarjontaan liittyy epävarmuustekijöitä.
- Foorumi esittää keinoja puuntarjonnan lisäämiseksi.
- Metsien kasvua lisäämällä voidaan varmistaa puun saatavuus ja turvata eri ekosysteemipalveluja.